

Millî Kütüphane Yayınları

DÜNYA EDEBİYATINDAN TERCÜMELER

**KLÂSİKLER
BİBLİYOGRAFYASI**

1940 — 1966

Hazırlayanlar:

1940-1950 devresi: Adnan Ötüken, 1951-1966
devresi: Millî Kütüphane Bibliyografya
Enstitüsü Mensupları

SEP 6 1967

LIBRARY

AYYILDIZ MATBAASI A. Ş. - ANKARA 1967

Milli Kütüphane Yayınları

DÜNYA EDEBİYATINDAN TERCÜMELER

**KLÂSİKLER
BİBLİYOGRAFYASI**

1940 — 1966

Hazırlayanlar:

1940-1950 devresi: Adnan Ötüken, 1951-1966

devresi: Milli Kütüphane Bibliyografya

Enstitüsü Mensupları

AYYILDIZ MATBAASI A. Ş. - ANKARA 1967

016.8
0E9k

IAS SLAVE
(reference
non-circulating)

Ö N S Ö Z

Bu bibliyografyanın özellikleri

Millî Eğitim Bakanlığının nesiller boyunca unutulamayacak büyük hizmetlerinden biri de "Dünya Edebiyatından Tercümeler" serisiyle Millî Kütüphanemize büyük bir külliyat kazandırmış olmasıdır. Dünya fikir ve edebiyatının ölmez eserlerini Türk aydınlarına tam olarak sunmayı hedef tutan bu teşebbüsün 1940 yılından 1966 yılı sonuna kadar verdiği mahsulleri, modern bibliyografya metodlarına uygun bir şekilde tespit etmek üzere bu bibliyografyayı hazırladık. Tahmin ediyoruz ki bu bibliyografya "Dünya Edebiyatından Tercümeler" serisini takibeden, bu külliyatla alâkadar olan bütün münevverlerimiz indinde makbule geçecektir. Bibliyografyada künyeleri sıralanan eserler yalnız klâsikler değildir. Burada okul klâsikleri, Devlet Konservatuvarı yayımları ve tiyatro sanatına ait eserler, ayrıca bilim eserleri serilerine giren kitaplarla yardımcı eserler ve modern edebiyatlardan yapılan tercümeler de yer

almıştır. Bütün bu eserler seri adlarına göre alfabetik olarak ve serilerin içinde de seri numaralarına göre sıralanmışlardır.

Yazar adlarının alfabetik sırası veya kronolojik sıra yerine seri numaralarına göre sıralanma esası tercih olunmuştur. Çünkü çalışmalar ilerledikçe serilerdeki numaraların bâzan mükerrer verildiği, bâzan da atlandığı görülmüştür. Mükerrer numara tespit edildiğinde bu husus fişin alt kısmında not olarak gösterilmiştir. Hiç yayımlanmayan eserlerin seri numaraları ile belirsiz bir sebepten atlanan seri numaraları da ayrıca gösterilmiştir.

“Devlet Konservatuarı Yayınları” serisine 54 numaralı kitaptan sonra “Modern Tiyatro Eserleri Serisi” adı altında devam edildiği fark edilmiş, bu yüzden bu iki seri aynı alfabetik sırada ve “Modern Tiyatro Eserleri Serisi” adı altında gösterilmiştir. Birinci baskısı Devlet Konservatuarı Yayını olarak yayımlanan bir eserin müteakip basımları üzerine Modern Tiyatro Eserleri seri kaydı konmuş, fakat Devlet Konservatuarı Yayınlarında aldığı seri numarası verilmiştir.

Bibliyografyayı seri numaralarına göre sıralamak suretiyle bu alanda yapılan yanlışları ortaya koyarken, bundan böyle yayımlanacak klâsik eserlerde bu şekilde numara karışıklıkları yapılmıyacağını ümit etmekteyiz.

Dilimizi bilmeyen yabancılara bu tercüme faaliyetinin ne gibi mahsuller verdiğini göstermek üzere bibliyografik künyelerde Türkçe eser adlarından başka bu eserlerin orijinal adları da tesbit olunmuştur.

Sona konan dört ayrı indeks (müellif adlarına, mütercim adlarına, Türkçe eser adlarına ve eserlerin orijinal adlarına ait indeksler) her türlü araştırmaları kolaylaştıracaktır.

Hazırladığımız bu bibliyografya, ellerinde bu eserlerin tam veya noksan koleksiyonlarını bulunduran okul kütüphanelerinin ve umumî kütüphanelerin bu eserleri kolaylıkla tasnif edebilmeleri imkânını da sağlayacaktır.

Kısa bir tarihçe

“Dünya Edebiyatından Tercümeler” umumî seri adı altında topladığımız bu eserlerin yayımlanmasına Hasan-Âli Yücel’in Millî Eğitim Bakanlığı zamanında başlanmıştır (1940).

1950 yılı sonuna kadar yayımlanan eserlerin cilt sayısı 691, 1951’den 1966 yılı sonuna kadar yayımlanan eserlerin cilt sayısı ise 556’dır (toplu olarak 1247 cilt). Fakat bir kısım eserler müteaddit ciltten müteşekkil oldukları için dilimize kazandırılan eserlerin müstakil birer bibliyografik birlik olarak sayıları 1120’dir.

1940’tan 1966 yılı sonuna kadar ayrı ayrı her yıl içinde baskıları tamamlanan ciltlerin yıllara göre taksimi şöyledir:

Birinci basım   *Müteakip basımlar*

1940 ta 10 cilt (Yalnız Devlet Konservatuarı Yayınları)		
1940 ta	10 cilt	10
1941 de	13 "	13
1942 de	27 "	27
1943 te	68 "	67
1944 te	97 "	97
1945 te	115 "	110
1946 da	152 "	143
1947 de	57 "	57
1948 de	46 "	46
1949 da	64 "	64
1950 de	42 "	42
1951 de	23 "	23
1952 de	31 "	31
1953 te	18 "	17
1954 de	26 "	24
1955 te	36 "	32
1956 da	24 "	21
1957 de	11 "	10
1958 de	36 "	14
1959 da	26 "	18
1960'ta	25 "	9
1961 de	14 "	11
1962 de	45 "	18
1963 te	59 "	25
1964 te	63 "	17
1965 te	75 "	17
1966 da	44 "	10
Yekûn 1247 cilt		

Birinci basım ve müteakip basımlar istatistikleri 1950 yılına kadar kitapların baskı yıllarına göre, 1951-1966 devresinde ise Türkiye bibliyografyasına girdikleri yıllara göre sayılmıştır.

Tercümeler ne suretle meydana getirildi

Millî Eğitim Bakanlığı 1940 yılında, Neşriyat Kongresi kararlarından mühlhem olarak bir program hazırlamıştı. Bilâhare genişletilen bu programda, dilimize kazandırılması gereken dünya şaheserleri (klâsikler, modern eserler, tiyatro eserleri v.s.) dil gruplarına göre tasnif edilmiş bir halde mevcuttu. Bu eserlerin tercümesini kısmen Tercüme Bürosu mensupları üzerlerine aldıkları gibi bir kısmını da tercüme işlerinde yetki ve tecrübe sahibi olan yazarlara havale etmişlerdi. Ayrıca tercüme işine şahsen katılmak isteyen vatandaşlar da, yabancı dile olan vukufalarını birer tercüme örneğiyle ispat etmek şartıyla, tercüme faaliyetine iştirâk ettirilmişlerdir. Yapılan tercümeler, Büro üyelerinin şahsî sorumluluğu altında ayrı ayrı incelenmiş, düzeltilmesi gereken hususlar mütercimlere izah olunmuştur. Tercümelerin incelenmesinde tercüme esas olan metinler ve bu metinlerin muhtelif dillerdeki tercümeleri gözönünde tutuluyor ve gereken düzeltmeler yapılyordu. Umumiyetle Dünya Edebiyatından Tercümeler serisinde yayımlanan eserler dilimize kendi asıl metinlerinden çevrilmiştir. İkinci dilden tercüme nâdir olarak yapılmıştır (bilhassa Yunan, Lâtin ve İskandinav klâsiklerinde). Tercüme ikinci dilden yapıldığı takdirde metin muhtelif dillerdeki tercümeleriyle karşılaştırıl-

mak suretiyle Türkçemize çevrilmiş ve ekseriya inceleme işi aslı metin gözönünde tutularak yapılmıştır.

1947 yılından itibaren Millî Eğitim Bakanlığınca Tercüme Bürosunun çalışmalarına ve klâsiklerin yayımlanmasına yeni bir vechе verilmiş ve Dünya Edebiyatından Tercümeler Serisi'nde, ilim ve felsefe eserlerinin de geniş ölçüde yayımlanması kararlaştırılmıştır.

Her grupta ne kadar eser yayımlandı?

1940 - 1966 yılları içerisinde Türkçemize çevrilen ve cilt sayıları 1247 olan 1120 eser şu serilere aittir:

	<u>Eser sayısı</u>
Alman klâsikleri	113
Alman klâsiklerine yardımcı eserler	1
Modern Alman edebiyatı	2
Yeni Alman edebiyatı	5
Alman bilim eserleri serisi	1
Amerikan klâsikleri	5
Yeni Amerikan Edebiyatı	4
Amerikan bilim eserleri	1

Avusturya klâsikleri	1
Modern Avusturya edebiyatı	2
Babil klâsiği	1
Çin klâsikleri	7
Danimarka klâsikleri	1
Fransız Klâsikleri	308
Fransız Klâsikleri için yardımcı eserler	14
Modern Fransız edebiyatı	11
Yeni Fransız edebiyatı	2
Fransız bilim eserleri serisi	6
Hint klâsikleri	3
İngiliz klâsikleri	80
Modern İngiliz edebiyatı	3
Yeni İngiliz edebiyatı	4
İngiliz bilim eserleri serisi	6

İran klâsikleri için yardımcı eserler	2
İskandinav klâsikleri	24
İspanyol klâsikleri	2
İtalyan klâsikleri	29
Modern İtalyan edebiyatı	5
Lâtin klâsikleri	47
Lâtince klâsikler	4
Lâtin Amerika klâsikleri	1
Macar klâsikleri	20
Yeni Macar edebiyatı	2
Macar bilim eserleri serisi	2
Polonya klâsikleri	3

Rus klâsikleri	88
Rus klâsikleri için yardımcı eserler	3
Rus bilim eserleri serisi	3
Şark-İslâm klâsikleri	66
Eski Türkçe metinler	1
Şark - İslâm klâsikleri için yardımcı eserler	1
Yunan klâsikleri	94
Yardımcı eserler serisi (Yunan klâsiklerine)	1
Devlet Konservatuarı Yayınları serisi	1
Modern tiyatro eserleri serisi	124
Okul klâsikleri	10
Tiyatro sanatı üzerine eserler serisi	6

	<u>Sahife</u>
Fransız klâsikleri için yardımcı eserler	144
Modern Fransız edebiyatı	148
Yeni Fransız edebiyatı	151
Fransız bilim eserleri serisi	152
Hint klâsikleri	157
İngiliz klâsikleri	161
Modern İngiliz edebiyatı	183
Yeni İngiliz edebiyatı	184
İngiliz bilim eserleri serisi	186
İran klâsikleri için yardımcı eserler . .	191
İskandinav klâsikleri	195
İspanyol klâsikleri	203
İtalyan klâsikleri	207
Modern İtalyan edebiyatı	215
Lâtin klâsikleri	219
Lâtince klâsikler	231
Lâtin Amerika klâsikleri	235
Macar klâsikleri	239
Yeni Macar edebiyatı	245
Macar bilim eserleri serisi	246

	<u>Sahife</u>
Polonya klâsikleri	249
Rus klâsikleri	253
Rus klâsikleri için yardımcı eserler . .	277
Rus bilim eserleri serisi	278
Şark-İslâm klâsikleri	281
Eski Türkçe metinler	299
Şark-İslâm klâsikleri için yardımcı eserler	300
Yunan klâsikleri	303
Yardımcı eserler serisi (Yunan klâsiklerine)	326
Devlet Konservatuvarı Yayınları serisi .	329
Modern tiyatro eserleri serisi	330
Okul klâsikleri	365
Tiyatro sanatı üzerine eserler serisi . .	371
İndeks'ler	375

Neşredilen tercümeler arasında asla sadakat ve Türkçe bakımından kötü olanlar vardır. Bâzi eserlerin de ne bakımdan klâsikler arasına alındığı sorulmağa değer, çünkü bunları hiçbir suretle "klâsik eserler" çerçevesi içerisine sokmak mümkün değildir. Bununla beraber işin küllü düşünülürse Dünya Edebiyatından Tercümeler serisiyle Türk nesilleri, paha biçilmez kıymette bir kazineye kavuşmuşlardır. Temenni edelim ki en kısa zamanda bu eserlerin sayısı çok daha yüksek rakamlara ulaşsın.

Klâsikler Bibliyografyasının elimizdeki bu 3. baskısı daha önce Millî Eğitim Bakanlığı Kültür Müsteşarı Adnan Ötügen tarafından, biri 1940 yılında (1940-1948), diğeri 1952 yılında (1940-1950) yayımlanan nüshalar esas alınmak ve 1940-1950 nüshası kesilip fişler üzerine yapıştirılarak 1951-1966 devresine karıştırılmak suretiyle hazırlanmıştır. Eserin hazırlanmasında ve prova tashihlerinin yapılmasında bütün Bibliyografya Enstitüsü personelinin emeği geçmiştir. Adlarını veriyoruz: Behire Balkan, Lâmia Acar, Gül Arman, Meral Beşgöl, Aylâ Ener, Kâzım İşcan, Nesrin Sezer, Cahide Süer, Gülser Tuncer.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sahife</u>
Alman klâsikleri	3
Alman klâsiklerine yardımcı eserler . . .	33
Modern Alman edebiyatı	34
Yeni Alman edebiyatı	35
Alman bilim eserleri serisi	37
Amerikan klâsikleri	41
Yeni Amerikan edebiyatı	43
Amerikan bilim eserleri	45
Avusturya klâsikleri	49
Modern Avusturya edebiyatı	50
Babil klâsiği	53
Çin klâsikleri	57
Danimarka klâsikleri	61
Fransız klâsikleri	65